

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	מערך
המידע	חופש	תא
073-3862131		טל':
תשפ"ד	סיון	י"ח
2024	יוני	24

א. אבקש לקבל את המידע כדלהלן, בהתאם לחוק חופש המידע, בנוגע לקריטריונים לגיוס לצה"ל בקרב החברה הערבית (מוסלמים ו/או בדואים), הדרוש לארגון לביא לצורך פעילות משפטית וציבורית:

- א.1. אבקש לקבל העתק החלטות ו/או הנחיות וכדומה בנוגע לתנאים לגיוס לצה"ל מתגייס מן החברה הערבית.
- א.2. ככל וקיימים קריטריונים בנוגע לכשירות גיוס לצה"ל מהחברה הערבית, אבקש לקבלם.
- א.3. היקף המועמדים להתגייס מהחברה הערבית שלא הותר להם להתגייס, בכל שנה מהשנים 2019, 2020, 2021, 2022 (עד ליום שליחת הבקשה).
- א.4. אבקש לקבל את פירוט כל אחת ואחת מן העילות לפסילת גיוס של מועמד לגיוס מהחברה הערבית.

שלום רב,

הנדון: בקשתך למידע בנושא גיוס לצה"ל בחברה הערבית
שלך: בקשת חופש מידע מיום ה-25 ביולי 2022

1. להלן התייחסות צה"ל לבקשתך, לאחר בדיקה מול הגורמים המקצועיים.
2. באשר לסעיף 1(א) לבקשתך: מצ"ב כנספח א' למענה זה הקמ"א 01-01, בה מעוגנות ההנחיות באשר לגיוס מיעוטים המתנדבים לצה"ל.
3. באשר לסעיף 2(א) לבקשתך: הקריטריונים לכשירות גיוס מיעוטים מתנדבים בבסיסם זהים לקריטריונים של האוכלוסייה החייבת בגיוס, הקבועים בחוק שירות ביטחון, התשמ"ו-1986. אישור התנדבותו של מלש"ב כאמור לשירות הביטחון מותנית בקבלת אישור קב"ס אכ"א, עם קבלת הכשר ביטחוני מלא כנדרש.
4. באשר לסעיף 3(א) לבקשתך: גיבושו של המידע המבוקש מצריך בדיקה ידנית של כל המיעוטים המתנדבים שתיקם נסגר, לצורך אבחנה של סיבת הסגירה – ויתור מצד המלש"ב או פסילת המועמד ע"י המערכת. איתור המידע לצורך מענה לפנייתך עולה כדי הקצאת משאבים בלתי סבירה. לאור האמור, בקשתך בהקשר זה נדחית לפי סעיף 8(1) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998.
5. באשר לסעיף 4(א) לבקשתך: עילות פסילת הגיוס של מועמד לגיוס מהחברה הערבית בפרט, והמיעוטים המתנדבים ככלל, זהה לעילות הפסילה של מלש"בים מחויבי גיוס: רפואי; ברה"ני; רישום פלילי, פרט או כל החלטה מיוחדת. זאת, בהתאם לסעיף 36(1) לחוק שירות ביטחון, התשמ"ו-1986.
6. על החלטה זו ניתן להגיש עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים בתל אביב.
7. בברכה,

הממונה על חופש המידע בצה"ל

נספח א' :

הוראת קבע מתקני אכ"א

מספר ההוראה : מג-01-01

תאריך עדכון : מרץ 2012

תאריך פרסום :

שם הפרק : מג - גיוס

שם ההוראה : גיוס אוכלוסיות מיעוטים

כללי

1. תכליתה של הוראה זו לעגן את מדיניות הקריאה לשירות הביטחון למלש"ב שהינו בן מיעוטים .

מטרה

2. ככלל, חובת שירות הביטחון בצה"ל חלה על כלל אזרחי המדינה ותושביה הקבועים, בהתאם להוראות החוק.
3. הוראה זו מפרטת את האוכלוסיות אשר לא יקראו להתייצב לשירות ביטחון, חרף העובדה שהם נכנסים בגדרי המושג "יוצא צבא", כאמור בחוק שירות בטחון [נוסח משולב] התשמ"ו-1986.

פרשנות

4. למען הסר ספק, הוראות הפקודה מנוסחות בלשון זכר מטעמי בהירות בלבד, ונוגעות לשני המינים יחדיו, אלא אם צוין אחרת.
5. אין באמור בהוראה זו כדי לגרוע מן הסמכות הנתונה לפקד לקרוא לכל מלש"ב להתייצב לשירות ביטחון, מכל טעם שהוא, בהתאם לצורכי הצבא, בכפוף למגבלות הקבועות בהוראות החוק.
6. אין בהוראה זו כדי לגרוע מן הסמכות הנתונה לפקד בהוראות החוק, שלא לקרוא למלש"ב להתייצב לשירות ביטחון, מכל טעם שהוא.
7. במקרה שהתעורר ספק פרשני, האם מורה הוראה זו שלא לקרוא לפלוני להתייצב לשירות ביטחון, יכריע בשאלה זו הגורם המוסמך .

הגדרות

8. בהוראה זו :

א. "בן מיעוטים" – מלש"ב שהינו אחד מאלה :

(1) מלש"ב או מלש"בית, אשר הינם בני הלאום הערבי ;

דובר צה"ל
IDF Spokesperson

- 2) מלש"בית, אשר הינה בת העדה הדרוזית;
  - 3) מלש"בית, אשר הינה בת העדה הצ'רקסית;
  - 4) מלש"ב או מלש"בית, אשר הינם בני הלאום הארמני;
- ב. "הגורם המוסמך" – מפקד מיטב, סגן מפקד מיטב, או מי שהוסמך לכך על-ידם, בהתאם להוראה זו;
  - ג. "החוק" – חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו – 1986;
  - ד. "חוק מרשם האוכלוסין" – חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה – 1965;
  - ה. "יוצא צבא" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק;
  - ו. "מלש"ב" – מיועד לשירות הביטחון, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק;
  - ז. "פוקד" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק.

אי-קריאת בן מיעוטים לשירות ביטחון

9. מלש"ב שהינו בן מיעוטים, או מלש"ב שהינו בעל זיקה משמעותית ללאום הערבי, בכפוף לאמור בסעיפים 17-14 להוראה זו, לא ייקרא להתייצב לשירות ביטחון.

אימות מעמד המלש"ב

10. ככלל, לצורכי הוראה זו, ייקבע מעמדו של המלש"ב בהתאם למידע שהועבר לרשויות הגיוס ממרשם האוכלוסין, המנוהל על-ידי משרד הפנים, בהתאם להוראות חוק מרשם האוכלוסין.
11. בהתאם להוראות חוק מרשם האוכלוסין, הרישום במרשם האוכלוסין מהווה ראיה לכאורה לנכונות פרטי הרישום המופיעים בו. על כן, הרישום המצוי בידי רשויות הגיוס מהווה ראיה לכאורה לנכונות פרטי הרישום על אודות המלש"ב.
12. בהתייצבותו הראשונה בלשכת הגיוס האזורית, בשלב אימות הפרטים האישיים, יאמת המדור הפסיכוטכני את מעמדו של המלש"ב לאור המידע המצוי בידי רשויות הגיוס.
13. למען הסר ספק, יובהר כי מלש"ב, אשר פרטי הלאום או הדת שלו חסרים או אינם ברורים, לא יוכר כבן מיעוטים. על מלש"ב כאמור, הטוען להיותו בן מיעוטים, או הטוען לזיקה משמעותית ללאום הערבי אשר בעטיה אין לקרוא לו להתייצב לשירות הביטחון, יחול והוראות סעיפים 17-14 להלן.

אימות חריג לבן מיעוטים

14. מלש"ב, אשר על-פי הרישום המצוי בידי רשויות הגיוס אינו עונה להגדרה של בן מיעוטים, וטוען להיותו בן מיעוטים, או להיותו בעל זיקה משמעותית ללאום הערבי, אשר בעטיה אין לקרוא להתייצב לשירות הביטחון, יזומן להתייצב לראיון אישי בפני מפקד לשכת הגיוס האזורית או סגנו.
15. מפקד לשכת הגיוס האזורית או סגנו רשאים להמליץ בפני הגורם המוסמך, כי מלש"ב לא ייקרא להתייצב לשירות הביטחון מאחד מהטעמים הבאים:
  - א. יש לראותו, לצורך הוראה זו, כבן מיעוטים, חרף פרטי הרישום המופיעים על אודותיו במידע המצוי בידי רשויות הגיוס.
  - ב. יש לראותו, לצורך הוראה זו, כבעל זיקה משמעותית ללאום הערבי.

16. מסר מפקד לשכת הגיוס האזורית או סגנו המלצה כאמור, יחליט הגורם המוסמך בעניין קריאתו של המלש"ב לשירות הביטחון. טרם החלטתו, ישקול הגורם המוסמך, בין היתר, את השיקולים הבאים:
- מוסדות הלימוד בהם למד המלש"ב;
  - מקום מגוריו וסביבתו החברתית של המלש"ב;
  - ידיעתו של המלש"ב את השפה הערבית ואת השפה העברית.
17. יובהר, כי אין בהחלטה שתתקבל בהתאם להוראת סעיף 16 לעיל כדי להוות ראייה כלשהי, ולו ראשית ראייה, לעניין כל פרט אישי של המלש"ב, לצורכי מרשם האוכלוסין או לכל צורך אחר, לבד מהוראה זו.

שינוי פרטי המרשם

18. שינה מיועד לשירות ביטחון או יוצא צבא את רישום הלאום או הדת במרשם האוכלוסין אודותיו, לא תחול לגביו הוראת סעיף 9 לעיל, והוא יהא חייב בשירות ביטחון.
19. שינה מלש"ב את רישום הלאום או הדת על אודותיו במרשם האוכלוסין, תדווח על כך לשכת הגיוס לאכ"א – מיטב - ענף גיוס, אשר יעבירה לקב"ם אכ"א.

הדיווח כאמור לעיל יכלול את הפרטים הבאים:

- מספר הזהות;
  - שם המשפחה והשם הפרטי;
  - שם פרטי ושם משפחה הקודם (אם ישנם);
  - שמות ההורים;
  - תאריך הלידה;
  - מקום הלידה;
  - כתובת פרטית;
  - תאריך גיוס משוער;
  - ציון הסיבה להעברת הדיווח.
20. חרף האמור בסעיף 18, ביקש מלש"ב כאמור שלא להיקרא לשירות הביטחון, ייבחן עניינו באופן פרטני כאמור בסעיפים 14-17 לעיל.

חוק השבות

21. הוראת סעיף 9 לעיל לא תחול על מלש"ב, אשר הוא או אחד או יותר מהוריו קיבל אשרת עולה מכוח חוק השבות, התשי"י – 1950, אף אם בוטלה אשרה זו לאחר מכן מכל טעם שהוא.
22. למרות האמור בסעיף 21 לעיל, ביקש מלש"ב כאמור שלא להיקרא לשירות הביטחון, ייבחן עניינו באופן פרטני כאמור בסעיפים 14-17.

חיילים בשירות סדיר וחיילים המשתייכים למערך המילואים

23. האמור בהוראה זו לא יחול על חיילים בשירות סדיר, כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו – 1986 (להלן: "חוק שירות ביטחון") או על חיילים המשתייכים למערך המילואים, לרבות על מי שרואים אותו כנמנה עם הכוחות הסדירים של צבא ההגנה לישראל או מי שרואים אותו כאילו היה בשירות מילואים, בהתאם לאמור בסעיף 35 לחוק שירות ביטחון.

24. חרף האמור בסעיף 23 לעיל, טען חייל בשירות סדיר או חייל המשתייך למערך המילואים כי הינו בן מיעוטים, או טען להיותו בעל זיקה משמעותית ללאום הערבי, אשר בעטיה חובת שירות הביטחון אינה חלה עליו, יובא עניינו להחלטת הגורם המוסמך – לגבי חיילים בשירות סדיר; להחלטת אכ"א - רמ"ח הסגל – לגבי נגדים וקצינים בשירות סדיר; או להחלטת אכ"א - ר' עתכ"א מילואים – לגבי חוגרים וקצינים בשירות מילואים.

קריאה לשירות הביטחון למי שאינו חייב בשירות ביטחון על-פי הוראה זו

25. מלש"ב שלא נקרא לשירות הביטחון בהתאם להוראה זו, ואשר מעוניין להתנדב לשירות סדיר כאמור בסעיף 17 לחוק, יגיש בקשת התנדבות ללשכת הגיוס האזורית, בהתאם למקום מגוריו.

26. במעמד התייצבותו בלשכת הגיוס האזורית, יגיש המלש"ב בקשה להתנדב לשירות סדיר

(כפי שזו מופיעה בנספח להוראה זו). הגיש המלש"ב בקשה כאמור, יחלו לגביו הליכי בחינת התאמתו לשירות.

27. יובהר, כי אישור התנדבותו של מלש"ב כאמור לשירות הביטחון מותנית בקבלת אישור קב"ס אכ"א, עם קבלת הכשר ביטחוני מלא כנדרש.

28. נמצא המתנדב כשיר לשירות הביטחון, והתקבל בגינו אישור של קב"ס אכ"א, יישלח לו צו התייצבות לשירות ביטחון על-פי הוראה של אכ"א – מיטב - ענף גיוס - מדור ביקורת התייצבות וחוו"ל - קמ"ט אוכלוסיות מיוחדות.

29. חייל אשר לא נקרא לשירות הביטחון בהתאם לסעיף 9 לעיל, והתנדב לשירות הביטחון בהתאם לסעיפים 25-28 לעיל, יימנה בתום שירותו הסדיר עם כוחות המילואים – למעט אם הוא בן הדת הנוצרית או המוסלמית. חייל אשר נקרא לשירות בטחון בהתאם להוראות פקודה זו והוא בן הדת הנוצרית או המוסלמית, יפוטר מחובת שירות מילואים עם תום שירותו הסדיר.

30. נהלים נוספים לעניין הטיפול במתייצבים לשירות ביטחון מפורטים בפקודות הקבע שלמיטב.

הנדון: הצהרת התנדבות בן מיעוטים לכוחות הסדירים של צה"ל

לפי סעיף 17 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו 1986 (להלן: "החוק") ותקנה 1 לתקנות שירות ביטחון (התנדבות לשירות ביטחון), התשל"ד – 1974:

א. הצהרת המתנדב

אני החתום מטה:

מס' זהות	שם משפחה	שם פרטי	שם האב	כתובת מלאה	מס' טלפון
----------	----------	---------	--------	------------	-----------

מצב משפחתי	תאריך לידה	מסלול גיוס מבוקש
------------	------------	------------------

מצהיר בזאת כדלקמן:

- הואיל ואיני חייב בשירות ביטחון על-פי החוק, ויש ברצוני לשרת, הריני מבקש בזאת להיקרא לשירות בכוחות הסדירים של צבא ההגנה לישראל לתקופה של _____ חודשים, שתחילתם מן המועד שייקבע לכך על-ידי הרשות הצבאית המוסמכת.
- ידוע לי כי התנדבות זאת תיכנס לתוקפה רק מהמועד בו תאושר על-ידי שר הביטחון או מישהו סמך על-ידו לכך.
- ידוע לי שאם תאושר בקשתי זו, אהיה חייב להתייצב לשירות במועד שייקבע ולשרת את מלוא תקופת השירות אליה ביקשתי להיקרא, אלא אם כן אשחרר קודם לכן על-ידי שר הביטחון אומי שהוסמך על-ידו לכך.
- כמו כן ידוע לי, שבמשך כל תקופת השירות על-פי בקשתי זו אחשב לחייל בשירות סדיר בצה"ל לכל דבר ועניין, ויחולו עליי כל הזכויות והחובות החלות על החיילים בשירות סדיר בצה"ל לפי כל דין ולפי הוראות הצבא.

מס' זהות	שם משפחה	שם פרטי	שם האב	כתובת מלאה
----------	----------	---------	--------	------------

- ידוע לי, כי בתום תקופת שירותי הסדיר, אמנה עם מערך המילואים של צה"ל, אלא אם יחליטו רשויות הצבא לפטור אותי מחובת שירות המילואים. ידוע לי כי בהתאם למדיניות הצבא, פטורים מחובת שירות מילואים מי שלא נקראו לשירות בטחון על פי החוק והם בני הדת הנוצרית או המוסלמית.
- להלן הנימוקים לבקשתי:

דובר צה"ל
IDF Spokesperson

(חתימה)

(תאריך)

המלצת קב"ם אכ"א:

1) הריני ממליץ לאשר את בקשתו של המתנדב/ הריני ממליץ על דחיית בקשתו של המתנדב, מן הטעמים הבאים:

(תאריך) (מס' אישי) (דרגה) (שם משפחה) (שם פרטי) (תפקיד) (חתימה)

ב. אישור/ אי-אישור הסמכות המאשרת:

1) בתוקף הסמכות שהואצלה לי על-ידי שר הביטחון לפי סעיף 17 לחוק, הריני מאשר/ אינני מאשר בזאת את בקשתו של הנ"ל להיקרא לשירות בכוחות הסדירים של צבא ההגנה לישראל לתקופה של _____ חודשים.

(תאריך) (מס' אישי) (דרגה) (שם משפחה) (שם פרטי) (תפקיד) (חתימה)